

Rådet för utrikes frågor den 14 oktober

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. Aktuella frågor

Informationspunkt

EU:s höga representant väntas ta upp aktuella frågor på det utrikes- och säkerhetspolitiska området.

4. Rysslands aggression mot Ukraina

Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Utrikesminister Maria Malmer Stenergard

Diskussionens innehåll: Rådet förväntas diskutera Rysslands aggression mot Ukraina.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen verkar fortsatt för ett starkt och långsiktigt stöd från EU till Ukraina – politiskt, militärt, ekonomiskt, humanitärt och rättsligt, samt stöd till fortsatta reformer för Ukrainas EU-närmande. Regeringen verkar för att stödet ska utformas efter Ukrainas behov.

Ryssland fortsätter sitt brutala anfallskrig mot Ukraina och har under de senaste månaderna genomfört omfattande luftangrepp mot hela landet, med ett stort antal civila dödsoffer och skadade som följd. Riktade attacker mot Ukrainas energisystem leder till omfattande problem för landets elförsörjning.

Detta understryker behovet av att förse Ukraina med nödvändigt stöd för att stärka sin försvarsförmåga. Regeringen verkar för att EU ska kunna verkställa utbetalningarna av det militära stödet till Ukraina genom den Europeiska fredsfaciliteten. Inom ramen för EU-samarbetet verkar regeringen även aktivt för att undersöka möjligheter att stödja ukrainsk försvarsindustri. Ukrainas rätt till självförsvar enligt folkrätten, inklusive FN-stadgan, är inte begränsad till det egna territoriet.

Regeringen stödjer det förslag som kommissionen lagt fram i EU för att genomföra G7:s principöverenskommelse om användningen av den ryska centralbankens immobiliserade tillgångar. Målsättningen är att utbetalningarna av lånet ska kunna ske innan årets slut. EU bör också utforska mer långtgående åtgärder så länge dessa är i enlighet med folkrätten och EU-rätten.

Rysslands hybridhotsaktiviteter mot EU och våra partners fortsätter, EU:s arbete med att utarbeta och operationalisera en hybrid verktygslåda är en viktig del i att bemöta och motverka dessa hot. Regeringen är positiv till de framsteg som sker på området, inklusive pågående arbete med en ny sanktionsregim mot ryska hybridaktiviteter.

Regeringen arbetar aktivt för att EU ytterligare ska öka trycket på Ryssland, inklusive genom att begränsa dess inkomster och tillgång till västerländsk teknik. Det är särskilt viktigt att arbetet med ett femtonde sanktionspaket nu inleds. Regeringen vill fortsatt se ytterligare åtgärder mot skuggflottan.

Regeringen verkar fortsatt för att EU ska stödja Ukrainas diplomatiska ansträngningar för fred, inklusive den ukrainska fredsformeln, och att EU i

dialog med globala partners verkar för att upprätthålla stödet för Ukraina. Det förblir centralt att EU står enigt i att fred måste uppnås på Ukrainas villkor och i linje med folkrätten. När, och i så fall hur, eventuella förhandlingar ska inledas är ett beslut som ligger helt hos Ukraina.

Efter att EU formellt öppnade anslutningsförhandlingar med Ukraina i juni 2024 fortsätter Ukrainas reformarbete i hög takt parallellt med att EU-kommissionen utvärderar Ukrainas anpassning till EU:s regelverk. Regeringen verkar nu för att bibehålla momentum i detta arbete.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Rysslands aggression mot Ukraina behandlades senast vid EU-nämndens sammanträde den 19 juli, inför möte i rådet för utrikesfrågor den 22 juli

5. Situationen i Mellanöstern

Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Utrikesminister Maria Malmer Stenergard

Diskussionens innehåll: Rådet förväntas diskutera situationen i Mellanöstern.

Situationen på marken förändras i snabb takt, och regeringen följer utvecklingen mycket noga. Både Sverige och EU har i de starkaste ordalag fördömt Irans attack mot Israel den 1 oktober och upprepat sitt stöd till Israels säkerhet. Den eskalering vi ser är en mycket allvarlig utveckling vars konsekvenser är svåra att överblicka i nuläget. En ytterligare eskalering ligger inte i någons intresse.

Regeringen ser med stor oro på de senaste veckornas kraftiga eskalering mellan Israel och Hizbollah. Följderna av en kollapsad stat i Libanon vore katastrofala – inte bara för Libanon och för regionen som helhet utan även för EU. Regeringen uppmanar alla sidor, inklusive Iran, att visa återhållsamhet. Regeringen välkomnar diplomatiska ansträngningar av bl a USA och Frankrike för att säkerhetsrådsresolution 1701 ska kunna genomföras fullt ut.

Det är vidare av största vikt att den vägkarta för vapenvila i Gaza som presenterats av USA och som endosserats av FN:s säkerhetsråd accepteras och genomförs av parterna. Brett internationellt engagemang för detta är centralt, inklusive av USA, EU och nyckelaktörer i regionen. En förhandlad

tvåstatslösning förblir den långsiktiga politiska lösningen både på denna konflikt och för stabiliteten i regionen. Det krig som nu rasar har gjort tvåstatslösningen ännu viktigare och ett Gaza utan Hamasstyre är en nödvändig förutsättning för att göra idén möjlig.

Den humanitära situationen i Gaza är katastrofal med ett enormt lidande för civilbefolkningen. Regeringen är tydlig med att den akuta situationen kräver en omedelbar humanitär vapenvila. Kvarvarande personer i gisslan som hålls fångna av Hamas måste omedelbart och villkorslöst frigges.

Den fruktansvärda utveckling som terroristorganisationen Hamas startade genom terrorattacken mot Israel för ett år sedan, har fått katastrofala konsekvenser för civilbefolkningen i Gaza. Mot bakgrund av den svåra humanitära krisen behöver mer göras för att öka det humanitära tillträdet, och därmed volymerna av humanitära leveranser till och inom hela Gaza. Det är inte minst centralt att hitta lösningar för att återöppna övergången vid Rafah och för att både den och övergången vid Kerem Shalom hålls öppna.

Regeringen betonar att Israel också måste göra mer för att leva upp till den internationella humanitära rättens skydd för civilbefolkningen. Det är viktigt att eventuella överträdelser av den internationella humanitära rätten och möjliga krigsförbrytelser utreds och att ansvarsutkrävande säkerställs

Regeringen stödjer EU:s restriktiva åtgärder inom ramen för den särskilda sanktionsregimen mot Hamas. EU behöver fortsätta arbetet med att motverka stöd för och finansiering av Hamas.

Regeringen välkomnar att EU diskuterar ytterligare restriktiva åtgärder mot extremistiska bosättare på Västbanken och ser fram emot ytterligare åtgärder framöver. Utvidgningen av bosättningar på Västbanken måste upphöra, bosättningsvåldet stoppas och Israels överföringar av palestinska skattemedel till den Palestinska myndigheten måste ske tidsenligt och till fullo i enlighet med Israels åtaganden i Osloavtalet.

Inom EU fortsätter också diskussioner om att framöver återaktivera EU:s gränshanteringsinsats vid Rafah-övergången. Regeringen stödjer EU:s fortsatta sonderingar för att bedöma förutsättningarna för en eventuell återaktivering av insatsen i linje med nuvarande mandat.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Situationen i Mellanöstern behandlades senast vid EU-nämndens sammanträde den 19 juli, inför möte i rådet för utrikesfrågor den 22 juli